



Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Vtrum assumpserit animam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ARTICVLVS III.
Verum filius Dei assumpserit
animam.

AD TERTIVM sic proceditur.
Videtur qd filius Dei animam
non assumpserit. Ioannes enim
incarnationis mysterium tradēs
dixit, Verbum caro factum est,
nulla facta de anima mentione.
Non autem dicitur caro factum,
eo quod sit in carnem conuer-
sum, sed quia carnem assumpfit.
Non ergo videtur assumpsisse
animam.

¶ 2. Præter. Anima necessaria est
corpori ad hoc, qd per eam viuifi-
cetur: sed ad hoc non fuit necessa-
ria corpori Christi, ut videt: quia
ipsum uerbum Dei, est de quo di-
citur in Psal. 35. Domine apud te
est fons uitæ. Superfluum ergo
fuisse animam adesse, uerbo præ-
sente. Deus autem & natura nihil
frustra faciunt, ut etiam Philoso-
phus dicit in primo de Cæl. * er-
go videtur, qd filius Dei animam
non assumpserit.

¶ 3. Præter. Ex unione animæ ad
corpus, constituitur natura com-
munis, quæ est species humana:
in domino autem Iesu Christo
non est communem speciem ac-
cipere, ut Dam. * dicit in 3. lib. Nō
igitur assumpfit animam.

SED CONTRA est, qd Aug. dicit
in lib. 1. de Agone Christiano,
Non eos audiamus, qui solium hu-
manum corpus dicunt esse suscep-
tum a uerbo Dei: & sic audiunt
quod dictum est, Verbum caro
factum est, ut negent illum homi-
nem, uel animam, uel aliquid ho-
minis habuisse, nisi carnem solā.

RESPON. Dicendum, qd sicut
dicit Augustin. * in lib. de hære-
sibus, opinio fuit primo quidem
Arrij, & postea Apollinaris, quod
filius Dei solam carnem assump-
psit absque anima, ponentes quod
Verbum fuerit carni loco animæ.
Ex quo sequebatur, quod in Chri-
sto non fuerint duæ naturæ, sed
una tantum: ex anima enim &
carne, una natura humana con-
stituitur. Sed hæc positio stare nō
potest propter tria. Primo quidē:
quia repugnat auctoritati Scriptu-
ræ, in qua dominus de sua anima
facit mentionem Math. 26. Tri-
stis est anima mea usque ad mor-
tem. & Ioan. 10. Potestatem ha-
beo ponendi animam meam. sed ad hoc respondebat Apollinaris, quod in his uerbis anima metaphoricè sumitur, per quem modum in uete. Testa. Dei anima commemoratur, Isa. 1. Calendas uestras & solennitates uestras odiuit anima mea: sed sicut dicit Aug. * in lib. 83. q. Euangelistæ in euangelica narratione narrant, qd miratus est Iesus, & iratus & contristatus, & qd clurij. Quæ quidem ita demon-

strant eum ueram animam habuisse, sicut ex hoc qd comedit, & dormiuit, & fatigatus est, demonstratur eum habuisse uerum corpus humanum: alioquin si & hæc ad metaphoram referantur, cum similia legantur in ueter. Test. de Deo, peribit fides Euangelicæ narrationis. Aliud enim est, quod Prophetice nuntiatur in figuris, aliud quod secundum rerum proprietatem ab euangelistis historice scribitur. Secundo derogat prædictus error utilitati incarnationis, quæ est liberatio hominis. Ut enim argumentatur Augustin. in lib. * contra Felicianum, si accepta carne filius Dei animam omisit, aut innoxiam sciens, medicinæ indigentē non credit, aut a se alienam putans redēptionis beneficio non donauit, aut ex toto insanabilem iudicans, curare nequiuit, aut ut uilem, & quæ nullis uisibus apta uideretur, abiecit. Horum duo blasphemiam importat in Deum. quō. n. diceretur Omnipotens, si curare non potuit desperatam: aut quō omnium Deus, si non ipse fecit animam nostram? Duobus autē alijs, in uno animæ causa nescitur, in altero meritum nō tenetur. Aut intelligere causam putandus est anima, qui eam ad accipiendam legem habuit. in sita rationis instructam a peccato uoluntariæ transgressionis nititur separare? Aut quomodo eius generositatem nouit, qui ignobilitatis uisio dicit esse despectam? Si originem attendas, præriosior est anima substantia: si transgressionis culpam, propter intelligentiam, peior est carne. ego autem Christū & perfectā sapientiam scio, & piissimum esse non dubito, quorum primo meliorem & prudentiæ cā pacem non desepit: secundo, eam, quæ magis fuerat uulnerata, suscepit. Tertio uero hæc positio est contra ipsam incarnationis ueritatem: caro enim & ceteræ partes hominis per animam speciem fortiuntur. Unde recedente anima non est os, aut caro, nisi æquiuoce, ut patet per Philosophum in 2. de Anima, & 7. Metaphy. *

AD PRIMVM ergo dicendum, quod cum dicitur, Verbum caro factum est, caro ponitur pro toto homine, ac si diceret, uerbum homo factum est: sicut & Isa. 40. Videbit oīs caro pariter, qd os Dñi locutus est. Ideo autem totus homo per carnē significatur: quia, ut dicitur in auctoritate inducta, per carnem filius Dei uisibilis apparuit, unde subditur, Et uidimus gloriam eius: uel ideo, quia ut Aug. * dicit in li. 83. quæst. in tota illa unitate susceptionis principale Verbum est, extrema autem atque ultima caro. Volens itaque Euangelista commendare pro nobis dilectionem humilitatis Dei, Verbum & carnem nominauit, omittens animam, quæ est Verbo in se rior, carne præstantior. Rationabile etiam fuit, ut nominaret carnem, quæ propter hoc, qd magis distat a Verbo, minus assumptibilis uidebatur.

AD SECVDVM dicendum, qd uerbum est fons uitæ, sicut prima causa uitæ effectiua: sed anima est principium uitæ corpori tamquam forma ipsius: forma autem est effectus agentis. Unde ex præsentia Verbi magis concludi posset, quod corpus esset animatum: sicut ex præsentia ignis potest cōcludi, qd corpus, cui ignis adheret, sit calidum.

AD TERTIVM dicendum, quod non est inconueniens, immo necessarium dicere, qd in Christo fuerit natura, quæ constituitur per animam corpori aduenientem. Damascē. * autem negat, in domino Iesu Christo esse communem speciem, quasi aliquid tertium resultans ex unione diuinitatis & humanitatis.

corporis. Ad auctori-
tatem di. i. Tho. d. q.
locuti, & de parte to-
talitæ in actu, cum di-
cit, qd non potest sine
corruptione aut di-
minutione subtrahi:
non autem de parte
partim in actu & par-
tim in pote. tia, qua-
lis est sanguis. Absq;
dubio igitur creden-
dum est, filium D. i.
assumpsisse corpus
terrestre. Hoc est car-
nem & sanguinem,
ut diuidendo quæ-
stionem Auctori uti-
lum explicat.

Super Questionis
5. Articulum 3.

Titulus clarus est,
Intelligendus ut
sonat, & quali-
tus propter Arrium
& Apollinarem (ut
in litera dicitur) ne-
gantes in Christo ani-
mam propriam.

In corpore. Titu-
li duo sunt, primo
recitatur error Arrij
& Apollinaris: secun-
do reprobat, triplici-
tate. Quo ad primum
ponitur positio ista, I-
se, & sua sequela, in
se quid. m. a. nega-
tur aia in Christo: sed
ponitur uerbum lo-
co aia. in sua uero se
quela: quia negantur
duæ naturæ in Chri-
sto: qm non est ibi
natura humana: uel
qm ex aia & corpore
una natura constitui-
tur, ac per hoc ex eo,
quod est loco aia &
corpore, una esset un-
natura: prima exposi-
tio in litera consola-
nat, de natura huma-
na loquenti. Quo ad
secundum afferuntur
tres rationes prima
ex auctoritate Scri-
ptura: secunda ex ra-
tione deducente ad
inconueniens ex Aug.
tertia ex ratione con-
uincente, qd ignorat
propriam uocem posi-
tione ipsa: quia ponen-
do carnem, negat
carnem, & per hoc
ueritati incarnationis
contrariatur. Vi-
de de his in quarto
contra Gen. cap. 32.

Lib. 1. de ce-
lo text. 32.
& li. 2. ex.
59. tom. 2.

Lib. 3. cap. 3.
& 11.

Cap. 21. in
Princ. to. 3.

Lib. de hæ-
resica. 49. &
55. to. 6.

heo ponendi animam meam. sed ad hoc respondebat Apollinaris, quod in his uerbis anima metaphoricè sumitur, per quem modum in uete. Testa. Dei anima commemoratur, Isa. 1. Calendas uestras & solennitates uestras odiuit anima mea: sed sicut dicit Aug. * in lib. 83. q. Euangelistæ in euangelica narratione narrant, qd miratus est Iesus, & iratus & contristatus, & qd clurij. Quæ quidem ita demon-

Lib. 83. q. 4.
80. a medio
104.